

Brottsofferjouren Sverige
Hammarby fabriksväg 25, 6 tr
120 30 Stockholm
info@brottsofferjouren.se
www.brottsofferjouren.se
Växel: 08-644 88 00
Brottsofferstöd: 116 006

Yttrande avseende SOU 2022:71 Tryggare hem för barn

Diarienummer **Ju2023/00125**
Justitiedepartementet

Sammanfattning av synpunkter

Brottsofferjouren Sverige (BOJ) tillstyrker i stora delar utredningens förslag som vi menar kommer stärka barnrättsperspektivet i vårdnadstvister för familjehemsplacerade barn och unga. Vi välkomnar lagändringarna som föreslås. Sammantaget innebär förslagen en viktig perspektivförskjutning från en stark föräldrarätt till att mer ta hänsyn till barnets eget perspektiv och vilja. I några delar ser vi dock att utredningen inte når ända upp till den nivå av barnets perspektiv och fokusskifte från föräldrarätt till barnrätt som vi menar behövs.

Vi vill särskilt lyfta fram att utredningen genomgående antar ett barnrättsperspektiv. I de fall barnets eget perspektiv (barns egna röster) inte kunnat inhämtas i den utsträckning som önskats uttrycks en medvetenhet kring detta. Sverige har fått återkommande kritik av FN:s barnrättskommitté när det gäller att stärka barns rättigheter inom olika områden. Bland annat när det gäller artikel 12 om barns rätt till delaktighet och inflytande och att barnets egna åsikter ska beaktas utifrån ålder och mognad. Jämställhetsmyndighetens rapport "Uppgifter om våld är inget undantag" fastslår att barn från tre års ålder kan lämna sanningsenligt berättelser. BOJ vill därför särskilt framhålla vikten av att barn involveras i alla processer där de påverkas av besluten. Sverige har också fått kritik för att inte barnrättsperspektivet är tillräckligt starkt i rättsprocesser. Att förtydliga barns rättsliga ställning genom ändringar i lagtext gör att tolkningsutrymmet begränsas och risken för att lagtext tolkas till fördel för föräldrarna framför barnet minskar.

BOJ gillar den föreslagna omformuleringen av 6 kap. 8§ FB där det uttryckligen ska framgå att en vårdnadsöverflyttning endast ska ske om det anses vara det bästa för barnet. Förslagen och de lagändringar som presenteras tydliggör bättre (till viss del) att omständigheter som innebär en risk för att ett barn far illa ska beaktas vid bedömningen av vad som anses var det bästa för ett barn. Vi anser dock att Sverige borde överväga en större reform kring lagstiftningen som reglerar barns och föräldrars rättigheter, med ett perspektiv som i större utsträckning än idag utgår från barnet, inte

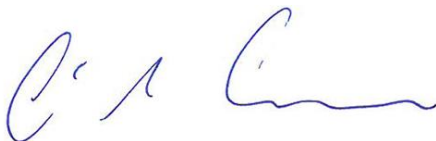
föräldern. BOJ vill här hänvisa till den norska **Barnevernsloven** och den finska **Barnskyddslagen** som förebilder.

Vi vill även framhålla vikten av att barnets bästa ska komma i främsta rummet i alla beslut som rör barnet. Både när det gäller att det inte är barnets bästa att återförenas med sina föräldrar och att det görs en konsekvensanalys av om det är barnets bästa att stanna i familjehemmet och att vårdnaden flyttas över till familjehemsföräldrarna. Vi instämmer i att det inför beslut ska göras en helhetsbedömning i varje individuellt fall och att man för att komma fram till vad som är bäst för barnet behöver väga in barnets eget perspektiv, det vill säga barnets egna tankar och åsikter.

BOJ ser positivt på förslaget om att det införs en bestämmelse om att den kommun som beslutat om familjehemsplacering, även efter en vårdnadsöverflyttning och vid behov kan fortsätta bevilja insatser till barnet beträffande exempelvis skola och umgänge på ett annat sätt än tidigare. Med ett sådant mandat är det viktigt att kommunen också gör en konsekvensanalys utifrån barnets bästa. Om det anses vara barnets bästa att insatser fortsätter även efter vårdnadsöverflytt är det viktigt att kommunen tar sitt ansvar och ser till att detta görs. Om barnet och familjen inte får det stöd och den hjälp de har rätt till riskerar det att strida mot barnkonventionen. Det behöver därför finnas möjlighet att granska och följa upp om detta prioriteras eftersom det också finns en kostnadsaspekt i detta.

Vi ställer oss positiva till att utredningen lyfter fram att eventuella ändringar ska ske utifrån barns rättigheter, exempelvis rätt till trygghet och stabilitet samt hur skyddet kan stärkas när det kommer till exempelvis umgänge med en förälder som utövat våld eller gjort sig skyldig till annan allvarlig kränkning. Här har vi sett flera tragiska exempel med dödlig utgång på mycket små barn som själva uttryckt att de är rädda för den våldsutövande föräldern. Trots det har de tvingats till umgänge. Detta är inte acceptabelt. Alla barn har rätt till en uppväxt fri från alla former av våld och övergrepp och vuxna måste göra allt för att detta ska bli verklighet. Det är därför mycket viktigt att en barnkonsekvensanalys görs innan beslut tas.

Föredragande i detta remissvar har vice förbundsordförande Monica Ekström och verksamhetsutvecklare Barn och unga Emelie Knifström varit.

Sven-Erik Alhem
Förbundsordförande
sven-erik.alhem@boj.se

Fredrik Mellqvist
Generalsekreterare
fredrik.mellqvist@boj.se